Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gruodžio 13 d.*

„Viešoji tarnyba – EIB personalas – Ieškinio pareiškimo terminas – Protingas terminas – Pensijos – 2008 m. reforma – Sutartinis darbo santykių pobūdis – Proporcingumas – Pareiga motyvuoti – Teisinis saugumas – Atsakomybė – Neturtinė žala“

Byloje T-482/16 RENV

Oscar Orlando Arango Jaramillo, Europos investicijų banko tarnautojas, gyvenantis Liuksemburge (Liuksemburgas), ir kiti priede[1] nurodyti Europos investicijų banko tarnautojai, atstovaujami advokatų C. Cortese ir B. Cortese,

ieškovai,

prieš

Europos investicijų banką (EIB), iš pradžių atstovaujamą C. Gómez de la Cruz ir T. Gilliams, vėliau T. Gilliams ir G. Nuvoli ir galiausiai T. Gilliams ir G. Faedo, padedamų advokato P.-E. Partsch,

atsakovą,

dėl pagal SESV 270 straipsnį pateikto prašymo, pirma, panaikinti EIB sprendimus padidinti jų įmokas į pensijų sistemą, kurie matyti iš ieškovų 2010 m. vasario mėn. atlyginimo lapelių, ir, antra, priteisti iš EIB simbolinį 1 euro neturtinės ieškovų tariamai patirtos žalos atlyginimą

BENDRASIS TEISMAS (antroji kolegija)

kurį sudaro pirmininkas M. Prek (pranešėjas), teisėjai E. Buttigieg ir M. J. Costeira,

posėdžio sekretorė G. Predonzani, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. gegužės 5 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

1 Kitų Europos investicijų banko tarnautojų sąrašas pridedamas tik prie šalims įteikiamos versijos.

Sprendimą [2]

1 Ši byla nagrinėjama priėmus 2013 m. liepos 9 d. Sprendimą *Arango Jaramillo ir kt. / EIB* (T-234/11 P RENV–RX, EU:T:2013:348, toliau – sprendimas dėl apeliacinio skundo po peržiūros), kuriuo Bendrasis Teismas (apeliacinių skundų kolegija) panaikino 2011 m. vasario 4 d. Nutartį A*rango Jaramillo ir kt. / EIB* (F-34/10, EU:F:2011:7, toliau – panaikinta nutartis) ir grąžino bylą Europos Sąjungos tarnautojų teismui.

2 Sprendimas dėl apeliacinio skundo po peržiūros priimtas paskelbus 2013 m. vasario 28 d. Sprendimą *Arango Jaramillo ir kt. / EIB* (*peržiūra*) (C-334/12 RX–II, EU:C:2013:134, toliau – peržiūros sprendimas), kuriuo Teisingumo Teismas, konstatavęs, kad 2012 m. birželio 19 d. Sprendimas *Arango Jaramillo ir kt. / EIB* (T-234/11 P, EU:T:2012:311, toliau – peržiūrėtas sprendimas), kuriuo išnagrinėtas apeliacinis skundas dėl panaikintos nutarties, kėlė pavojų Europos Sąjungos teisės darnai, panaikino peržiūrėtą sprendimą ir grąžino bylą nagrinėti Bendrajam Teismui.

(Praleista)

I. Procesas pirmojoje instancijoje ir panaikinta nutartis

18 2010 m. gegužės 26 d. Tarnautojų teismo kanceliarija gavo ieškinį (įregistruotas numeriu F-34/10), kuriuo ieškovai prašė, pirma, panaikinti jų 2010 m. vasario mėn. atlyginimo lapelius tiek, kiek iš jų matyti EIB sprendimai padidinti jų įmokas į pensijų sistemą, ir, antra, priteisti iš EIB simbolinį 1 euro neturtinės žalos atlyginimą.

19 2010 m. liepos 20 d. Tarnautojų teismo kanceliarija gavo atskiru dokumentu EIB pagal to teismo Procedūros reglamento 78 straipsnį pateiktą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą ir prašymą, kad šis nuspręstų dėl ieškinio nepriimtinumo nenagrinėdamas bylos iš esmės.

20 Pastabose dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo ieškovai, be kita ko, nurodė, kad, atsižvelgiant į konkrečias šios bylos aplinkybes, ypač į tai, kad nėra jokios teisės nuostatos dėl EIB tarnautojų ieškinių pareiškimo terminų, griežtas bendrai nustatyto trijų mėnesių ir dešimties dienų termino taikymas pažeidžia jų teisę į veiksmingą teisių gynybą (panaikintos nutarties 18 punktas).

21 Panaikinta nutartimi, kuri priimta pagal Tarnautojų teismo procedūros reglamento 78 straipsnį, tas teismas, nepradėjęs žodinės proceso dalies ir nutaręs, kad priimtinumo klausimas nebus sprendžiamas bylą nagrinėjant iš esmės, atmetė ieškinį kaip nepriimtiną dėl to, kad jis pareikštas pavėluotai.

22 Kaip matyti iš panaikintos nutarties 15 ir 16 punktų, Tarnautojų teismas nusprendė, kad, atsižvelgiant, pirma, į aplinkybę, jog atitinkami tarnautojai su savo 2010 m. vasario mėn. atlyginimo lapelių turiniu susipažino tik 2010 m. vasario 15 d., pirmadienį, ir, antra, į fiksuotą dešimties dienų terminą dėl nuotolių, šie tarnautojai ieškinį pareikšti galėjo per terminą, kuris baigėsi 2010 m. gegužės 25 d., antradienį.

23 Šios nutarties 17 punkte Tarnautojų teismas pažymėjo, kad atitinkamų tarnautojų ieškinį jo kanceliarija elektroniniu paštu gavo tik naktį iš 2010 m. gegužės 25 d., antradienio, į gegužės 26 d., trečiadienį, tiksliau tariant – 2010 m. gegužės 26 d. 00 00 val.

24 Panaikinta nutartimi Tarnautojų teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtiną. Jis iš esmės nusprendė: kadangi ieškinio pareiškimo terminas baigėsi 2010 m. gegužės 25 d., atitinkamų tarnautojų ieškinys, kurį elektroniniu būdu kanceliarija gavo tų pačių metų gegužės 26 d. 00 00 val., pareikštas pavėluotai,

2 Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

todėl yra nepriimtinas. Jis atmetė šių tarnautojų argumentus, susijusius, pirma, su jų teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu ir, antra, su aplinkybėmis, kurių nebuvo galima numatyti, arba su *force majeure*.

II. Apeliacinis skundas Bendrajame Teisme

25 2011 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovų pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto I priedo 9 straipsnį pateiktą apeliacinį skundą dėl panaikintos nutarties; jis įregistruotas numeriu T-234/11 P.

26 Šiuo apeliaciniu skundu ieškovai Bendrojo Teismo prašė panaikinti šią nutartį, atmesti EIB pateiktą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą byloje F-34/10 ir grąžinti bylą Tarnautojų teismui, kad jis išnagrinėtų ją iš esmės.

27 Konstatavęs, kad bylos šalys per mėnesį po to, kai buvo pranešta apie rašytinės proceso dalies pabaigą, nepateikė prašymo surengti teismo posėdžio, Bendrasis Teismas priėmė sprendimą dėl ginčo nerengdamas žodinės proceso dalies.

28 Grįsdami apeliacinį skundą ieškovai nurodė tris pagrindus: pirmąjį kaip pagrindinį, o kitus du papildomai. Pirmasis pagrindas buvo grindžiamas teisės klaida aiškinant sąvoką „protingas terminas“ ieškiniui pirmojoje instancijoje pareikšti, būtent proporcingumo principo pažeidimu, taip pat teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu. Antrasis pagrindas buvo grindžiamas teisės klaida aiškinant taikytinas procesinės normas, visų pirma dėl aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, buvimo. Trečiasis pagrindas buvo grindžiamas Tarnautojų teismui pateiktų aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, buvimo įrodymų iškraipymu, taip pat tyrimo ir proceso organizavimo priemones pirmojoje instancijoje reglamentuojančių nuostatų pažeidimu.

29 Peržiūrėtame sprendime Bendrasis Teismas atmetė apeliacinį skundą remdamasis tuo, kad dalis ieškovų nurodytų pagrindų buvo nepriimtini, o likę – nepagrįsti.

30 Atmetęs apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą, kuris nurodytas kaip pagrindinis, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Tarnautojų teismas panaikintoje nutartyje ieškovų situacijai teisingai pritaikė taisyklę, kuria vadovaujantis pagal analogiją su Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 91 straipsnio 3 dalyje nustatytu ieškinio pareiškimo terminu trijų mėnesių terminas, per kurį EIB tarnautojas gali pareikšti ieškinį dėl šio banko jo nenaudai priimto akto panaikinimo, iš principo laikytinas protingu (peržiūrėto sprendimo 27 punktas).

31 Tame pačiame peržiūrėto sprendimo 27 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą „*a contrario* <…>, kad bet kuris EIB tarnautojo ieškinys, pareikštas pasibaigus trijų mėnesių terminui, pridėjus fiksuotos trukmės 10 dienų terminą dėl nuotolių, iš principo turi būti laikomas pareikštu per neprotingą terminą“. Jis pridūrė, jog šis aiškinimas, *a contrario*, priimtinas, „nes vien griežtas procesinių normų, nustatančių naikinamąjį terminą, taikymas atitinka teisinio saugumo reikalavimą ir būtinybę išvengti bet kokios diskriminacijos ar neobjektyvaus požiūrio vykdant teisingumą“.

32 Minėto sprendimo 30 punkte Bendrasis Teismas atmetė atitinkamų tarnautojų argumentus, jog Tarnautojų teismas, užuot taikęs protingo termino laikymosi principą, kuris pagal savo pobūdį yra lankstus ir leidžia konkrečiai įvertinti atitinkamus interesus, vadovavosi tiksliu, griežtai ir bendrai taikomu trijų mėnesių terminu. Jis, be kita ko, nusprendė, kad Tarnautojų teismas paprasčiausiai taikė „teisės normą, kuri <…> aiškiai ir konkrečiai kyla iš [minėto sprendimo 27 punkte nurodytos Bendrojo Teismo] jurisprudencijos aiškinimo *a contrario*“, o tai yra teisės norma, kuria konkrečiai įgyvendinamas principas, jog nagrinėjant EIB ir jo tarnautojų ginčus, kurie labai panašūs į Sąjungos ir jos pareigūnų ir tarnautojų ginčus, turi būti laikomasi protingo termino. Bendrasis Teismas pridūrė, kad „ši teisės norma, pagrįsta bendra prezumpcija, jog trijų mėnesių termino iš principo pakanka, kad EIB

tarnautojai galėtų įvertinti jų nenaudai priimtų šio banko aktų teisėtumą ir prireikus parengti ieškinį, neįpareigoja Sąjungos teismo, turinčio ją taikyti, atsižvelgti į kiekvienos bylos aplinkybes ir ypač konkrečiai įvertinti atitinkamus interesus“.

33 Peržiūrėto sprendimo 33–35 punktuose remdamasis šiais motyvais dėl ieškinio pareiškimo termino nustatymo Bendrasis Teismas nusprendė neatsižvelgti nei į nurodytą elektros įrenginių sutrikimą, dėl kurio užtruko ieškinio siuntimas, nei į aplinkybę, jog EIB neįgyvendino savo norminių aktų leidybos įgaliojimų, kiek tai susiję su tikslių ieškinio pareiškimo terminų nustatymu, nei į kai kurias kitas atitinkamų tarnautojų nurodytas specifines šios bylos aplinkybes.

34 Minėto sprendimo 41–43 punktuose Bendrasis Teismas taip pat atmetė atitinkamų tarnautojų argumentus, pagrįstus proporcingumo principo ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu.

35 Galiausiai peržiūrėto sprendimo 51–58 punktuose šis teismas atmetė atitinkamų tarnautojų apeliacinio skundo pagrindą, grindžiamą tuo, kad Tarnautojų teismas aplinkybes, dėl kurių jų ieškinys pareikštas pavėluotai, atsisakė kvalifikuoti kaip aplinkybes, kurių nebuvo galima numatyti, arba kaip *force majeure*. To paties sprendimo 59–66 punktuose Bendrasis Teismas taip pat nepritarė atitinkamų tarnautojų nurodytam pagrindui, grindžiamam tuo, jog buvo iškraipyti su aplinkybėmis, kurių nebuvo galima numatyti, arba su *force majeure* susiję įrodymai.

III. Teisingumo Teismo atlikta peržiūra

36 Pirmajam generaliniam advokatui pateikus pasiūlymą, Teisingumo Teismas (pasiūlymo pateikimo dieną galiojusios redakcijos Teisingumo Teismo procedūros reglamento 123b straipsnyje numatyta specialioji kolegija) 2012 m. liepos 12 d. sprendimu (C-334/12 RX) nusprendė, kad reikia atlikti peržiūrą. Tame sprendime numatyta, kad turi būti persvarstyti šie klausimai: pirma, ar peržiūrimas sprendimas kelia pavojų Sąjungos teisės vienovei arba darnai tuo, kad Bendrasis Teismas, kaip apeliacinis teismas, nagrinėdamas EIB tarnautojų ieškinio dėl jų nenaudai šio banko priimto akto panaikinimo pareiškimo aplinkybes, „protingo termino“ sąvoką išaiškino taip, kad jį praleidus ieškinys laikomas pareikštu pavėluotai ir dėl to nepriimtinu ir Sąjungos teismas neprivalo atsižvelgti į konkrečias bylos aplinkybes, ir, antra, ar šis „protingo termino“ sąvokos aiškinimas negali pažeisti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą.

37 Peržiūros sprendime Teisingumo Teismas panaikino peržiūrėtą sprendimą, nusprendęs, kad jis iš tiesų kėlė pavojų Sąjungos teisės darnai tiek, kiek Bendrasis Teismas, kaip apeliacinis teismas, nagrinėdamas EIB tarnautojų pareikšto ieškinio dėl šio banko jų nenaudai priimto akto panaikinimo aplinkybes, išaiškino „protingo termino“ sąvoką kaip trijų mėnesių trukmės terminą, kurio praleidimas automatiškai reiškia, kad ieškinys pareikštas pavėluotai ir dėl to yra nepriimtinas, o Sąjungos teismas neprivalo atsižvelgti į bylos aplinkybes (peržiūros sprendimo 26, 27 ir 54 punktai).

38 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad dėl tokio „protingo termino“ sąvokos iškraipymo atitinkamiems tarnautojams tapo neįmanoma apginti savo su atlyginimais susijusių teisių, pasinaudojant veiksminga teisių gynyba teisme Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje nustatytomis sąlygomis (peržiūros sprendimo 45 punktas).

39 Vis dėlto, kadangi galutinis ieškovų ieškinio priimtinumo klausimo, konkrečiai kalbant, klausimo, ar šis ieškinys pareikštas per protingą terminą, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją, kuri atitinka teisės į veiksmingą teisių gynybą principą, sprendimas nekyla iš konstatuotų faktų, kuriais pagrįstas peržiūrėtas sprendimas, Teisingumo Teismas nusprendė negalintis pats priimti galutinio sprendimo šioje byloje pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 62b straipsnį. Todėl, nusprendęs dėl peržiūros procedūros išlaidų, Teisingumo Teismas grąžino bylą Bendrajam Teismui tam, kad, atsižvelgęs į visas bylos aplinkybes, šis įvertintų termino, per kurį ieškovai pareiškė ieškinį Tarnautojų teisme, protingumą (peržiūros sprendimo 56–59 punktai).

IV. Apeliacinis skundas Bendrajame Teisme po peržiūros

40 Pagal 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 121a straipsnį peržiūros sprendimu ši byla vėl perduota nagrinėti apeliacine tvarka Bendrajam Teismui.

41 Pastabose dėl to, kokias išvadas sprendžiant šį ginčą reikėtų padaryti iš peržiūros sprendimo, ieškovai, be kita ko, prašė Bendrojo Teismo pritarti apeliacinio skundo pirmajam pagrindui ir, tuo remiantis, panaikinti Tarnautojų teismo nutartį, nes, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, jų ieškinys Tarnautojų teismui pareikštas per protingą terminą (sprendimo dėl apeliacinio skundo po peržiūros 21 punktas). EIB Bendrojo Teismo, be kita ko, prašė grąžinti bylą Tarnautojų teismui, o jeigu šis reikalavimas nebūtų patenkintas, – atmesti apeliacinį skundą, patvirtinus ieškovų Tarnautojų teismui pareikšto ieškinio nepriimtinumą, remiantis tuo, kad jis pareikštas pavėluotai, nes tai padaryta per terminą, kuris, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, neatrodo protingas (sprendimo dėl apeliacinio skundo po peržiūros 20 punktas).

42 Sprendimu dėl apeliacinio skundo po peržiūros Bendrasis Teismas pritarė ieškovų nurodyto apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmai daliai, grindžiamai teisės klaida, kurią Tarnautojų teismas padarė panaikintoje nutartyje aiškindamas „protingo termino“ ieškiniui pirmojoje instancijoje pareikšti sąvoką. Todėl net nesant reikalo priimti sprendimo dėl pirmojo pagrindo antros dalies ir dėl antrojo ir trečiojo pagrindų jis patenkino apeliacinio skundo reikalavimus ir panaikino Tarnautojų teismo nutartį. Be to, nusprendęs, kad sprendimas negali būti priimtas šioje bylos stadijoje, Bendrasis Teismas grąžino bylą Tarnautojų teismui, kad šis iš naujo priimtų sprendimą (sprendimo dėl apeliacinio skundo po peržiūros 22, 35 ir 36 punktai).

V. Procesas pirmojoje instancijoje grąžinus bylą

43 2013 m. rugpjūčio 8 d. raštu Tarnautojų teismo kanceliarija, remdamasi Tarnautojų teismo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalimi, paprašė šalių pateikti rašytines pastabas dėl sprendimo dėl apeliacinio skundo po peržiūros.

44 2013 m. rugsėjo 27 d. ieškovai pateikė Tarnautojų teismo kanceliarijai savo pastabas ir prašymą sustabdyti bylos nagrinėjimą.

45 2013 m. spalio 3 d. raštu Tarnautojų teismo kanceliarija patvirtino gavusi šias pastabas ir pranešė ieškovams, kad prašymas sustabdyti bylos nagrinėjimą bus nagrinėjamas vėliau. Tą pačią dieną jis perdavė ieškovų pastabas EIB ir nurodė jam terminą pastaboms pateikti. EIB savo pastabas pateikė 2013 m. lapkričio 12 d.

46 2014 m. balandžio 14 d. raštais Tarnautojų teismo kanceliarija pranešė šalims apie savo sprendimą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą nagrinėti bylą nagrinėjant iš esmės ir paprašė EIB pateikti atsiliepimą į ieškinį.

47 2014 m. gegužės 21 d. EIB pateikė atsiliepimą į ieškinį.

48 2014 m. liepos 11 d. ieškovai pateikė dubliką.

49 2014 m. rugpjūčio 22 d. EIB pateikė tripliką.

(Praleista)

51 2015 m. vasario 6 d. Nutartimi *Arango Jaramillo ir kt. / EIB* (F-34/10 RENV–RX, nepaskelbta Rink., EU:F:2015:6), išklausius šalis, bylos nagrinėjimas Tarnautojų teisme buvo sustabdytas, kol bus priimti Bendrojo Teismo sprendimai, kuriais bus užbaigtas procesas bylose T-240/14 P, *Bodson ir kt. / EIB*, ir T-241/14 P, *Bodson ir kt. / EIB*.

52 2016 m. kovo 4 d. raštais Tarnautojų teismo kanceliarija šalims pranešė, kad paskelbus 2016 m. vasario 26 d. sprendimus *Bodson ir kt. / EIB* (T-241/14 P, EU:T:2016:103) ir *Bodson ir kt. / EIB* (T-240/14 P, EU:T:2016:104) bylos nagrinėjimas buvo atnaujintas, ir pakvietė jas pateikti pastabas dėl to, kokias išvadas reikėtų padaryti iš šių sprendimų.

53 Ieškovai savo pastabas pateikė 2016 m. balandžio 25 d. Tarnautojų teismo kanceliarija 2016 m. birželio 1 d. informavo EIB apie savo sprendimą prie bylos medžiagos nepridėti jo pavėluotai pateiktų pastabų.

(Praleista)

55 Pagal 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2016/1192 dėl jurisdikcijos perdavimo Bendrajam Teismui kaip pirmajai instancijai spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus (OL L 200, 2016, p. 137) 3 straipsnį byla F-34/10 RENV-RX buvo perduota Bendrajam Teismui tokios stadijos, kokios ji buvo 2016 m. rugpjūčio 31 d. Ši byla buvo užregistruota numeriu T-482/16 RENV ir paskirta antrajai kolegijai.

56 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus per 2017 m. gegužės 5 d. posėdį.

VI. Šalių reikalavimai

57 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti EIB nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą,

– jeigu pirmasis reikalavimas nebūtų patenkintas, nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą nagrinėti bylą nagrinėjant iš esmės,

– panaikinti EIB sprendimus, kurie matyti iš jų 2010 m. vasario mėn. atlyginimo lapelių ir kuriais buvo padidintos ieškovų įmokos į pensijų sistemą, padidinant, pirma, minėtų įmokų apskaičiavimo bazinį dydį ir, antra, apskaičiavimo koeficientą, išreikštą minėto atlyginimo, nuo kurio mokama įmoka, procentine dalimi,

– priteisti iš EIB vieno euro simbolinį jų patirtos neturtinės žalos atlyginimą,

– priteisti iš EIB bylinėjimosi išlaidas.

58 EIB Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį dėl panaikinimo kaip nepriimtiną,

– jeigu šis reikalavimas nebūtų patenkintas, atmesti prašymą dėl panaikinimo kaip nepagrįstą,

– atitinkamai atmesti prašymą dėl žalos atlyginimo,

– priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

VII. Dėl teisės

A. Dėl ieškinio priimtinumo

59 Ieškovai tvirtina, kad atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes ieškinys buvo pareikštas per protingą terminą. Ši byla yra sudėtinga ir svarbi. Be to, EIB teisės norminiuose aktuose nenustatė ieškinio pareiškimo terminų. Jis taip pat personalui tinkamai nepranešė apie pensijų sistemos reformos teisės aktą. Galiausiai jų elgesys nebuvo nei neprotingas, nei klaidingas.

60 EIB ginčija šiuos argumentus. Pasak jo, šios bylos sudėtingumas ir svarba nepateisina ieškinio priimtinumo. Be to, ieškovai nesielgė pakankamai rūpestingai. Galiausiai, personalui buvo aiškiai ir tiksliai pranešta apie reformą prieš jai įsigaliojant.

61 Primintina, kad jokiame Sąjungos teisės akte nėra nustatytas EIB ir jo tarnautojų ginčams taikomas ieškinio pareiškimo terminas. Personalo reglamento 41 straipsnyje ieškinio terminas nenustatytas, o tik nustatyta Sąjungos teismo kompetencija spręsti EIB ir jo tarnautojų ginčus.

62 Vis dėlto tam, kad būtų tarpusavyje suderinti, viena vertus, teisė į veiksmingą teisminę gynybą, kuri yra bendrasis Sąjungos teisės principas ir reiškia, kad asmuo turi turėti pakankamai laiko jo nenaudai priimto akto teisėtumui įvertinti ir prireikus ieškiniui parengti, ir, kita vertus, teisinio saugumo reikalavimas, pagal kurį, praėjus tam tikram laikui, Sąjungos institucijų priimti aktai tampa galutiniai, būtina, kad šie ginčai Sąjungos teismui būtų pateikti per protingą terminą (žr. 2002 m. gruodžio 6 d. Nutarties *D / BEI*, T-275/02 R, EU:T:2002:306, 31 ir 32 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

63 Taigi, reikia išnagrinėti, ar šis ieškinys gali būti laikomas pareikštu per protingą terminą.

64 Remiantis jurisprudencija, termino „protingumą“ visuomet reikia vertinti atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, ypač į bylos svarbą suinteresuotajam asmeniui, bylos sudėtingumą ir jos šalių veiksmus (žr. peržiūros sprendimo 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Vadinasi, negali būti bendrai preziumuojama, kad tam tikras iš anksto nustatytos trukmės terminas yra protingas terminas (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2010 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Bui Van / Komisija*, T-491/08 P, EU:T:2010:191, 62 punktą).

65 Šiuo klausimu primintina, kad iš jurisprudencijos matyti, jog nors Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 3 dalyje numatytas trijų mėnesių terminas taikomas tik Sąjungos institucijų ir jų pareigūnų ar tarnautojų ginčams, o ne vien EIB ir jo tarnautojų vidaus pobūdžio ginčams, be kita ko, dėl šių tarnautojų prašymo panaikinti jų nenaudai priimtus EIB aktus, šis terminas yra reikšmingas lyginamasis kriterijus, nes pirmieji ginčai savo pobūdžiu yra panašūs į antruosius ir tiek vieniems, tiek kitiems taip pat yra taikoma teisminė kontrolė pagal SESV 270 straipsnį (2001 m. vasario 23 d. Sprendimo *De Nicola / EIB*, T-7/98, T-208/98 ir T-109/99, EU:T:2001:69, 100 punktas).

66 Atsižvelgiant į šio sprendimo 64 punkte primintą protingo termino sąvoką, šis Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 3 dalyje numatytas trijų mėnesių terminas negali būti pagal analogiją taikomas kaip naikinamasis terminas EIB tarnautojams pareiškiant ieškinius dėl šio banko jų nenaudai priimto akto panaikinimo (peržiūros sprendimo 39 punktas).

67 Šioje byloje šalys neginčija, kad terminas ieškiniui dėl ginčijamų sprendimų, kurie matyti iš 2010 m. vasario atlyginamo lapelių, panaikinimo pareikšti pradėtas skaičiuoti 2010 m. vasario 15 d., pirmadienį, t. y. pirmąją darbo dieną po to, kai šie atlyginimo lapeliai įkelti į EIB informacinę sistemą *Peoplesoft*, būtent – 2010 m. vasario 13 d., šeštadienį. Pasak ieškovų, būtent nuo šios dienos (2010 m. vasario 15 d.) jie galėjo susipažinti su savo 2010 m. vasario mėn. atlyginimo lapelių turiniu.

68 Ieškovų ieškinys šioje byloje Tarnautojų teismo kanceliarijos elektroniniu paštu gautas 2010 m. gegužės 26 d. 00 00 val., t. y. praėjus trims mėnesiams ir vienuolikai dienų nuo tos dienos, kai ieškovai galėjo susipažinti su šiais atlyginimų lapeliais.

69 Kiek tai susiję su šios bylos aplinkybėmis, į kurias reikia atsižvelgti nagrinėjant, ar šis ieškinys pareikštas per protingą terminą, reikia, pirma, priminti, kad ieškovai ginčija sprendimus, kurie matyti iš jų 2010 m. vasario mėn. atlyginimų lapelių, ir teikia pereinamojo laikotarpio reglamento ir susitarimo memorandumo neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą. Taigi šio ginčo teisiniai klausimai susiję ne tik su ieškovų teisėmis ir pareigomis, bet ir plačiau – su EIB pensijų sistemos reformos principu ir tvarka, o tai gali turėti sunkių padarinių šios pensijų sistemos finansavimui ir veikimui. Be to, kadangi byla susijusi su keliais EIB pensijų sistemos reformos aspektais, ji tikrai yra sudėtinga.

70 Antra, kaip panaikintoje nutartyje (12, 17 ir 21 punktai) konstatavo Tarnautojų teismas, iš bylos medžiagos matyti, kad ieškinys buvo elektroniniu būdu išsiųstas 2010 m. gegužės 25 d. 23 val. 59 min., o Tarnautojų teismo kanceliarijos elektroninio pašto adresu gautas 2010 m. gegužės 26 d. 00 00 val. ir kad jį pateikdami ieškovai buvo susipažinę su šio sprendimo 65 punkte priminta jurisprudencija. Beje, gavę Tarnautojų teismo kanceliarijos pranešimą apie bylos įtraukimą į registrą, ieškovai, konstatavę, kad šiame pranešime užfiksuotas ieškinio gavimas 2010 m. gegužės 26 d., paprašė Tarnautojų teismo kanceliarijos pakeisti šią datą į 2010 m. gegužės 25 d., o tai rodo ieškovų ketinimą pareikšti ieškinį per terminą, kuris, jų manymu, buvo „preziumuojamas kaip protingas“ pagal minėtą jurisprudenciją.

71 Atsižvelgiant, pirma, į konkrečias ankstesniuose punktuose primintas bylos aplinkybes ir, antra, jurisprudenciją, kurioje ieškovų naudai įtvirtinta tvirta prezumpcija dėl orientacinio trijų mėnesių ieškinio pareiškimo termino protingumo (šiuo klausimu žr. generalinio advokato P. Mengozzi nuomonės byloje *Arango Jaramillo ir kt. / EIB (Peržiūra)*, C-334/12 RX–II, EU:C:2012:733, 49 punktą; 2001 m. vasario 23 d. Sprendimo *De Nicola / EIB*, T-7/98, T-208/98 ir T-109/99, EU:T:2001:69, 101 ir 107 punktus ir 2002 m. gruodžio 6 d. Nutarties D / EIB, T-275/02 R, EU:T:2002:306, 33 punktą, taip pat žr. šio sprendimo 65 punktą), pridėjus fiksuotą dešimties dienų terminą dėl nuotolių, ieškovų šioje byloje per tris mėnesius ir 11 dienų pareikštas ieškinys turi būti laikomas pareikštu per protingą terminą.

72 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad trijų mėnesių ieškinio pareiškimo terminas, kaip matyti iš šio sprendimo 65 punkte primintos jurisprudencijos, pridėjus fiksuotą dešimties dienų terminą dėl nuotolių, šioje byloje negali būti taikomas kaip naikinamasis terminas, bet gali būti naudojamas tik kaip reikšmingas lyginamasis kriterijus. Taip pat konstatuotina, kad EIB nepateikia jokio argumento, skirto įrodyti, jog šio termino praleidimo viena diena (ar net keliomis sekundėmis naktį iš 2010 m. gegužės 25 d. į gegužės 26 d.) pakaktų, kad nagrinėjamas terminas nebebūtų „protingas“, nes dėl šio skirtumo iš tiesų būtų pažeistas teisinio saugumo reikalavimas, pagal kurį praėjus tam tikram laikui Sąjungos instancijų priimti aktai tampa galutiniai.

73 EIB šiuo klausimu teigia, kad bet koks trijų mėnesių termino praleidimas turėtų būti pateisinamas, dėl bylos sudėtingumo ir svarbos šioje byloje turėtų būti taikomas „maksimalus“ trijų mėnesių ir dešimties dienų terminas, ieškovai nenurodė pateisinamų priežasčių, kodėl reikėtų taikyti ilgesnį, nei nurodytas, ieškinio pareiškimo terminą ir šioje byloje per tokį trijų mėnesių ir dešimties dienų terminą jie galėjo veiksmingai parengti savo ieškinį ir nebuvo pažeista jų teisė į veiksmingą teisminę gynybą. Atsižvelgiant į ankstesniuose punktuose išdėstytus aspektus, šie argumentai turi būti atmesti.

74 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ieškinys turi būti pripažintas priimtinu.

(Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Priteisti iš Oscar Orlando Arango Jaramillo ir kitų priede nurodytų Europos investicijų banko (EIB) tarnautojų šioje byloje patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Priteisti iš EIB bylinėjimosi išlaidas, patirtas bylose F-34/10, T-234/11 P ir T-234/11 P RENV–RX.**

Prek Buttigieg Costeira

Paskelbta 2017 m. gruodžio 13 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.